

ΣΥΝΤΑΞΗ:

16 Φεβρουαρίου 2023

Ανακοίνωση του Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου για τον θάνατο του Mario Vitti

Το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου εκφράζει τη βαθιά θλίψη του για τον θάνατο του κορυφαίου νεοελληνιστή και στενού φίλου της Κύπρου και ειδικότερα του Πανεπιστημίου Κύπρου, Mario Vitti (14.02.2023). Γεννημένος το 1926 στην Κωνσταντινούπολη από μητέρα Ρωμιά και πατέρα Ιταλό, ο Vitti μεγάλωσε σε ένα πολύγλωσσο και πολυπολιτισμικό περιβάλλον, το οποίο αποτυπώνει ανάγλυφα στο βιβλίο του *Η πόλη όπου γεννήθηκα. Ινσταμπούλ 1926-1946*. Απέκτησε από νωρίς μια ευρεία καλλιέργεια και μια ανοιχτή ματιά στα πράγματα, στοιχεία που τον χαρακτήρισαν ως ερευνητή, γραμματολόγο και κριτικό. Η πνευματική και επιστημονική του συγκρότηση οφείλει πολλά στον νέο αέρα που έπνευσε στη μεταπολεμική Ιταλία, όπου σπούδασε και σταδιοδρόμησε, μαθητεύοντας δίπλα σε σημαντικούς πανεπιστημιακούς δασκάλους και συνδεδεμένος με μεγάλα ονόματα της λογοτεχνίας και της τέχνης όπως ο Τζουζέππε Ουγκαρέττι, ο Σαλβατόρε Κουασίμοντο και ο Τζόρτζιο Ντε Κίρικο. Όντας εξ υπαρχής δίγλωσσος και με βαθιά γνώση τόσο της ιταλικής όσο και της ελληνικής γραμματείας, υπήρξε ένας από τους θεμελιωτές των νεοελληνικών σπουδών στην Ιταλία και, ταυτόχρονα, ανανέωσε τη νεοελληνική φιλολογία με καινοτόμες ιδέες και ερμηνευτικές προσεγγίσεις που έλκουν την καταγωγή τους από τη σημαντική ιταλική (και ευρωπαϊκή) παράδοση της κριτικής και της ερμηνείας των κειμένων. Πάντα ανοιχτός στις νέες τάσεις της εποχής, με ιστορική αίσθηση των πραγμάτων, και διατηρώντας ένα πνεύμα νεανικό, γεμάτο περιέργειες και αναζητήσεις, εργάστηκε ακαταπόνητα και κατέλιπε ένα πλουσιότατο έργο που καλύπτει ένα ευρύ φάσμα αντικειμένων της νεοελληνικής φιλολογίας.

Ανάμεσα στις συμβολές του ξεχωρίζουν η *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* (1978 για την ελληνική έκδοση), εργασία υποδομής την οποία διακρίνει ο κριτικός –και όχι απλώς γραμματολογικός– χαρακτήρας της περιγραφής, η πρωτοποριακή μελέτη *Η ιδεολογική λειτουργία της ελληνικής ηθογραφίας* (1978), το βιβλίο του *Η γενιά του τριάντα. Ιδεολογία και μορφή* (1977)– η πρώτη μονογραφία που γράφτηκε για τη σημαντικότερη ίσως λογοτεχνική γενιά του 20ού αιώνα, την οποία συμπληρώνουν οι μονογραφίες του *Φθορά και λόγος. Εισαγωγή στην ποίηση του Γιώργου Σεφέρη* (1978) και *Οδυσσέας Ελύτης. Κριτική μελέτη* (1984). Πρόκειται για έργα αναφοράς που έχουν δοκιμαστεί στον χρόνο και συνεχίζουν να τροφοδοτούν τη σκέψη και την εργασία των νεότερων μελετητών.

Στο ερευνητικό δαιμόνιο του Vitti οφείλουμε, επίσης, ανακαλύψεις έργων όπως η τραγωδία *Ευγένια* του Επτανήσιου Θεόδωρου Μοντσελέζε, του 17ου αι., η ανακάλυψη του πρώτου χρονολογημένου κειμένου σε δημοτική από τον Νικόλαο Σοφιανό (16ος αι.), η ανακάλυψη στη Βατικανή Βιβλιοθήκη και δημοσίευση μιας σειράς επιστολών από και προς τον Κάλβο κατά την πρώτη παραμονή του στην Αγγλία (η πρόδρομη αυτή ανακοίνωση με τίτλο «Πηγές για τη βιογραφία του Κάλβου. Επιστολές 1813-1820» προλείανε το έδαφος για τη μνημειώδη έκδοση της δίτομης *Αλληλογραφίας* του Κάλβου από το Μουσείο Μπενάκη που συνεπιμελήθηκαν ο Δημήτρης Αρβανιτάκης και ο Λεύκιος Ζαφειρίου), αλλά και η ανάσχυση από την αφάνεια έργων όπως τα *Η στρατιωτική ζωή εν Ελλάδι* (εκδ. 1977)

και Έρωτος αποτελέσματα (εκδ. 1993) που ανανέωσαν το ενδιαφέρον για λησμονημένα αλλά σημαίνοντα γραμματειακά ίχνη της παλαιότερης λογοτεχνίας μας.

Ως επιστέγασμα της δημιουργικής του ζωής ο Vittì δημοσίευσε μεταξύ 2006-2007 το βιβλίο *Γραφείο με θέα. Άρθρα και ομιλίες. Εργογραφία με αυτοβιογραφικό σχόλιο* (2007), το οποίο εκδόθηκε παράλληλα με ένα ομώνυμο λεύκωμα φωτογραφιών που ο συγγραφέας δώρισε στο Φωτογραφικό Αρχείο του MIET και το οποίο καλύπτει μια τριακονταετία (1948-1981). Στις σελίδες του παρελαύνουν μορφές των γραμμάτων και των τεχνών που συγκροτούν τον ανθρωπογεωγραφικό περίγυρο αυτού του κοσμοπολίτη νεοελληνιστή (Ουγκαρέττι, Ντε Κίρικο, Σεφέρης, Ελύτης, Τσίρκας, Αναγνωστάκης, Σινόπουλος, Λυμπεράκη, Μόραλης, Σαββόπουλος και πολλοί άλλοι, εμφανίζονται στους δρόμους ή σε λογοτεχνικές συντροφίες της Ρώμης, της Αθήνας, του Παρισιού).

Για την επιστημονική προσφορά του ο Mario Vittì αναγορεύθηκε Επίτιμος Διδάκτορας από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Πανεπιστήμιο της Σορβόνης και το Πανεπιστήμιο Κύπρου, όπου η τελετή έγινε στις 20 Νοεμβρίου του 2000. Πέθανε, πλήρης ημερών και έργου, λίγους μήνες μετά την εκδημία τής επί 70 χρόνια συντρόφου της ζωής του Αλεξάνδρας, με καταγωγή από την Ύδρα.

Το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών εκφράζει τα ειλικρινή του συλλυπητήρια στους οικείους του.

Τέλος ανακοίνωσης